

Δίκοπο μαχαιρι n Novartis

Για την κυβέρνηση

Η κυβέρνηση είχε επενδύσει στην υπόθεση της Novartis, προκειμένου να ασκήσει πίεση στους πολιτικούς της αντιπάλους, αλλά η συγκρότηση της προανακριτικής επιτροπής, την Τετάρτη, αποδεικνύεται δίκοπο μαχαιρι. Παράλληλα, ο άνοδος της απόδοσης του επιταχτούς ομολόγου αποδίδεται εν μέρει στο κλίμα πολιτικής αστάθειας που έχει πυροδοτηθεί. **Σελ. 8, 10-13**

ΑΠΕ

Την προσεχή Τετάρτη είναι προγραμματισμένη η συζήτηση για τη σύσταση προανακριτικής επιτροπής για την υπόθεση της Novartis.

Το μεγάλο πολιτικό ρίσκο με την Προανακριτική

Οι κίνδυνοι της υπόθεσης Novartis για την κυβέρνηση, σε μια κρίσιμη συγκυρία

Του Κ.Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ

Στα ύψη εκτοξεύεται το πολιτικό θερμόμετρο, καθώς την προσεχή Τετάρτη είναι προγραμματισμένη η συζήτηση για τη σύσταση προανακριτικής επιτροπής της Βουλής για την υπόθεση της Novartis, και μάλιστα σε μια ιδιαίτερα κρίσιμη συγκυρία, καθώς σημειώνεται κλιμάκωση της τουρκικής επιθετικότητας σε Αιγαίο και Κύπρο, ενώ η διαπραγμάτευση για το ονοματολογικό της ΠΓΔΜ εισέρχεται σε ιδιαίτερα λεπτή φάση.

Η κυβέρνηση πάρει το μεγάλο ρίσκο να ζητήσει τη σύσταση Προανακριτικής για δύο πρώνυμη πρωθυπουργός και οκτώ πρώνυμη υπουργούς, ανοίγοντας τον ασκό του Αιόλου, και πλέον για τις επόμενες εβδομάδες η πολιτική ζωή θα κινείται στον αστερισμό της Novartis: κάποιες σκέψεις που υπήρχαν στον κεντρικό κυβερνητικό πυρήνα της Προανακριτικής να πραγματοποιήσει δύο ή τρεις συνεδριάσεις, να αποφανθεί αποκλειστικά επί της παραγραφής και να αναπέμψει την υπόθεση στη Δικαιοσύνη, θα κινείται στον αστερισμό της Novartis: κάποιες σκέψεις που υπήρχαν στον κεντρικό κυβερνητικό πυρήνα της Προανακριτικής να πραγματοποιήσει δύο ή τρεις συνεδριάσεις, να αποφανθεί αποκλειστικά επί της παραγραφής και να αναπέμψει την υπόθεση στη Δικαιοσύνη για τα αδικήματα της δωροδοκίας και του ξεπλύματος «μαύρου» χρήματος, φαίνεται ότι έχουν έδαφος. Και τούτο, διότι οι αντιδράσεις των κομμάτων της αντιπολίτευσης, αλλά και των εμπλεκομένων, θα ήταν οξύτατες, με επίκεντρο ότι η κυ-

βέρνηση επιδιώκει να κρατήσει πολιτικούς και κόμματα σε ομηρία, αλλά και ευάλωτους σε επλεκτικές «διαρροές» από τη συνέξιον της δικαστικής έρευνας. Ετοι, ως πιθανότερο σενάριο εμφανίζεται η Προανακριτική να συνεδριάσει για μερικές εβδομάδες, με κλή-

To αντιπολιτευτικό μέτωπο επανασυγκροτείται, καθώς Πειραιώς και Χαριλάου Τρικούπη θα σπριξουν μέχρι τέλους τα στελέχη τους, υιοθετώντας πολεμική ροπορική κατά της κυβέρνησης.

τευση μαρτύρων, μπαίνοντας και στην ουσία της υπόθεσης, και στη συνέχεια η υπόθεση να πάρει τον δρόμο της Δικαιούντων. Ομως, η συγκεκριμένη επιλογή εμπεριέχει πολλαπλούς κινδύνους για την κυβέρνηση:

Πρώτον, όπως αναγνωρίζουν κυβερνητικά στελέχη, με τους χειρισμούς του στο Σκοπιανό, ο κ. Τσίπρας είχε για πρώτη φορά τα τελευταία χρόνια επιτύχει να «σπάσει» το σχεδόν γενικευμένο αντιπολιτευτικό μέτωπο κατά του ΣΥΡΙΖΑ. Το Ποτάμι και μια σειρά από προβεβλημένα στελέχη του Κινήματος Αλλαγής, μεταξύ των οποίων ο πρώνυμη πρωθυπουργοί

Κ. Σημίτης και Γ. Παπανδρέου, εμφανίζονταν να κινούνται πλησιέστερα στις κυβερνητικές θέσεις, απ' ό, τι προς τη Ν.Δ. Ομως, με τη σύσταση της Προανακριτικής το αντιπολιτευτικό μέτωπο επανασυγκροτείται, καθώς Πειραιώς και Χαρ. Τρικούπη θα στηρίξουν μέχρι τέλους τα στελέχη τους, υιοθετώντας πολεμική ροπορική κατά της κυβέρνησης.

Επίσης, π συγκρότηση της Προανακριτικής αναστέλλει άλλους κυβερνητικούς σχεδιασμούς που είχαν στόχο τη δημιουργία όρων ανασύνθεσης του πολιτικού σκηνικού, όπως η αναθεώρηση του Συντάγματος. Το Μέγαρο Μαξίμου επιθυμεί τη δρομολόγηση των σχετικών διαδικασιών, εκτιμώντας πως θα ασκήσει πίεση στη Ν.Δ. και θα δημιουργήσει προϋποθέσεις συγκλίσεων με το Κίνημα Αλλαγής. Ομως, είναι προφανές πως η συνταγματική αναθεώρηση, που κατ' εξοχήν αποτελεί πεδίο αναζήτησης συναντήσεων, δεν μπορεί να δρομολογηθεί εν μέσω του σκηνικού ακραίας πόλωσης που πυροδοτεί η Προανακριτική.

Τέλος, το σκηνικό ακραίας πολιτικής έντασης, έως και αστάθειας, έχει επιπτώση και στη διεύθυνση εικόνα της χώρας, καθώς και στην οικονομία, όπως καταδεικνύει η ανοδική πορεία της απόδοσης του ελληνικού επταετούς ομολόγου. Οπως αναγνωρίζεται,

η παράταση του υφιστάμενου σκηνικού υπονομεύει τον στόχο για αυτόνομο δανεισμό από τις αγορές μετά την ολοκλήρωση του τρέχοντος προγράμματος, τον προσεχή Αύγουστο.

Η στάση της Ν.Δ.

Τέλος, το Μέγαρο Μαξίμου καλείται να προσμετρήσει και την «ομογενοποιημένη» στάση της Ν.Δ. στην υπόθεση της Novartis. Ο πρόεδρος της Ν.Δ. Κυρ. Μπατσούτσκης, με την άμεση αποπομπή του κ. Ευ. Αντώναρου, έστειλε σαφές μήνυμα ότι δεν θα ανεχθεί παραφωνίες όσο το θέμα παραμένει στην πρώτη γραμμή της επικαιρότητας. Επίσης, ο ομιλία του την περασμένη Πέμπτη στην Κ.Ο., αλλά και η μήνυση που κατέθεσε ο πρώνυμη πρωθυπουργός Αντ. Σαμαράς κατά του κ. Τσίπρα, δείχνει πως είναι αποφασισμένος να σπάσει το γάντι που πέταξε η κυβέρνηση. Στο ίδιο πλαίσιο, και καθώς το αίτημα στην ψυφοφορία για την Προανακριτική να υπάρξει μία και μόνο κάλπη για όλα τα πολιτικά πρόσωπα απορρίφθηκε από την κυβέρνηση –με απόφαση της ελεγχόμενης από ΣΥΡΙΖΑ και ΑΝΕΛ διάσκεψης των προέδρων στη Βουλή–, το πιθανότερο είναι π.Ν.Δ., που βεβαίως θα μετάσχει στη συζήτηση, να απόσκει όταν έλθει η ώρα της ψήφου.

Συνταγογραφούσαν... τα ταξίδια τους

Πρώην και νυν ιατρικοί επισκέπτες μιλούν στην «Κ» για τις αθέμιτες πρακτικές προώθησης φαρμάκων μέσω γιατρών

Του ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Η εκπαίδευσή του κράτησε σχεδόν τέσσερις εβδομάδες. Ήμαθε με κάθε λεπτομέρεια τον τρόπο δράσης συγκεκριμένων φαρμάκων και τις παρενέργειές τους προτού βγει στην αγορά. Ήταν αρχές του 2000 και όπως θυμάται τότε επικρατούσε «ευελιξία» μεταξύ των συναδέλφων του. «Μπορούσαμε να πάμε σε τουριστικό πρακτορείο και να κανονισουμε ένα ταξίδι πάντα δώσουμε στον γιατρό μια δωροεπιταγή από κατστημα πλεκτρικών ειδών και να πούμε “πάρε ό,τι θέλεις, αρκεί να συνταγογραφήσεις το δικό μας φάρμακο, όχι το ανταγωνιστικό”, λέει ιατρικός επισκέπτης.

Αυτές και άλλες αντιδεοντολογικές ή παράνομες πρακτικές προώθησης φαρμάκων στην ελληνική αγορά επανέρχονται στο προσκήνιο μετά τις πρόσφατες αποκαλύψεις για την υπόθεση Novartis. Μιλώντας με πρώην αλλά και εν ενεργεία ιατρικούς επισκέπτες, την «Κ» σκιαγραφεί τις ελεγχόμενες πρακτικές που υιοθετούσε μερίδα του κλάδου τους, αλλά και τις προσπάθειες που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια για εξυγίανση και αυτορρύθμιση.

Οσοι μιλούσαν στην «Κ» ζήτησαν να διατηρηθεί η ανωνυμία τους, είτε γιατί αν και έχουν αλλάξει δουλειά διατηρούν ακόμη φιλικούς δεσμούς με τον ιατρικό κόσμο ή γιατί ασκούν ακόμη το ίδιο επαγγέλμα. Τόσο οι μεν όσο και οι δε επισημάνουν την πίεση που επικρατεί στον χώρο τους. «Είναι μια απελευθερωμένη αγορά με επιθετικούς κανόνες μάρκετινγκ», λέει πρώην ιατρικός επισκέπτης που αποτελείται από την αποτέλεσμα εργασιακής ανασφάλειας αλλά γραμμής που είχαν χαράξει ανώτερα στελέχη. Οι πρακτικές διαφθοράς έχουν ρίζες που οδηγούν αρκετά χρόνια πίσω. Ια-

Οι αμερικανικές αρχές κάνουν λόγο για συνέδριο στη Νέα Υόρκη πριν από μία επιταετία, κατά το οποίο χρησιμοποιείται μία κάρτα American Express για όλα τα γεύματα και την ψυχαγωγία των γιατρών.

Mία πρακτική ήταν να προσφέρεται το 10%-15% επί της χονδρικής τιμής του φαρμάκου στον γιατρό που θα το συνταγογραφούσε.

χοι για τα πεπραγμένα κάθε υπαλλήλου. «Μπορεί να κάνεις τη δουλειά σου ανά πάσα στιγμή. Η ψυχολογική πίεση είναι τεράστια», λέει.

Ωστόσο, ξεκαθαρίζει ότι οι δοκιμές παροχές προς τους γιατρούς δεν ήταν αποτέλεσμα εργασιακής ανασφάλειας αλλά γραμμής που είχαν χαράξει ανώτερα στελέχη. Οι πρακτικές διαφθοράς έχουν ρίζες που οδηγούν αρκετά χρόνια πίσω. Ια-

τρικός επισκέπτης θυμάται ότι στις δεκαετίες του '80 και του '90, σε εποχές όπου ήταν η πρακτική να πληρώνεται με κάποιες πιλοτικές ελέγχους, η προσφορά των δώρων προς τους γιατρούς δεν στερείτο φαντασίας. «Εδίναν κουζίνες, πλυντήρια, κλιματιστικά, πλακάκια για το σπίτι», λέει. Τον Μάρτιο του 2004 με εγκύλιο του τότε προέδρου του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων, Χαράλαμπου Σαββάκη, απαγορεύτηκε απολύτως «οποιαδήποτε παροχή, προσφορά ή υπόσχεση άλλου ανταλλάγματος, χρηματικού δώρου σε πρόσωπα που είναι εξουσιοδοτημένα να χορηγούν συνταγές φαρμακευτικών προϊόντων». Συμπλήρωνε ότι στην απαγόρευση «δεν εμπίπτουν είδη αμελπτέας αξίας που έχουν σχέση με το επαγγέλμα του λειτουργού υγείας».

Στην πορεία, ως τρόπος παροχής

εξελίχθηκαν τα ιατρικά συνέδρια που σε κάποιες περιπτώσεις θύμιζαν ταξίδια αναψυχής. «Εστελνες γενικό γιατρό από κωμόπολη της Ηπείρου στη Νέα Υόρκη σε καρδιολογικό συνέδριο. Γίνονταν τέτοιες ακρότητες», λέει στην «Κ» ιατρικός επισκέπτης.

Συνέδρια... αναψυχής

Το ζήτημα των συνεδρίων αποτυπώνεται και στα έγγραφα του FBI για την ελληνική πτυχή της υπόθεσης Novartis. Οι αμερικανικές αρχές κάνουν λόγο για συνέδριο στη Νέα Υόρκη πριν από μία επιταετία, κατά το οποίο χρησιμοποιείται μία κάρτα American Express για όλα τα γεύματα και την ψυχαγωγία των γιατρών. Αντίστοιχα αναφέρονται σε συνέδριο στο Κιότο της Ιαπωνίας, στο οποίο οι συμμετέχοντες φέρεται

να το επισκέφθηκαν μόνο την πρώτη ημέρα για να λάβουν το πρόγραμμα και την τελευταία για το πιστοποιητικό παρακολούθησης, ενώ το κόστος ήταν 3.000 ευρώ για το ξενοδοχείο και 2.000 ευρώ για δραστηριότητες ανά γιατρό.

Ιατρικός επισκέπτης που είχε εργαστεί σε μικρού μεγέθους εταιρεία του χώρου, λέει ότι η πρακτική ήταν να προσφέρουν 10%-15% επί της χονδρικής τιμής του φαρμάκου στον γιατρό που θα το συνταγογραφούσε. Συνάδελφός του λέει ότι αντίστοιχα για τις στατίνες (χορηγούνται για τη μείωση των επιπέδων κολποτερίνης στο αίμα) στο παρελθόν δινόταν προμήθεια 7 ευρώ ανά σκευάσμα. «Το ποσό δεν είναι αμελπτέο εάν πολλαπλασιαστεί με τα σκευάσματα που χορηγεί ένας γιατρός ανά μίνια», εξηγεί.

Ενα από τα εργαλεία παρακολούθησης του τζίρου και των τάσεων στον χώρο του φαρμάκου είναι πληροφοριακό σύστημα, εγκατεστημένο εδώ και πολλά χρόνια σε φαρμακεία της χώρας. Το 2002, στο περιοδικό «Ιατρικός Επισκέπτης» ο τότε εκπρόσωπος του κλάδου, Σόλων Ρηγόπουλος, περιέγραψε τις στρεβλές πρακτικές. Εξηγούσε ότι το σύστημα λειτουργούσε σε 1.200 φαρμακεία και ότι «οι ιατρικοί επισκέπτες ανταγωνίζονται ποιος θα τα επιτρέσει πιο πολύ. Οι δε γιατροί σπεύδουν να μεταφέρουν τα ιατρεία τους πάνω ή διπλά από φαρμακεία με αυτό το σύστημα». Εγραψε ακόμη για «αντιδεοντολογικές» συμπεριφορές συναδέλφων του που μετέφεραν βιβλιάρια για συνταγογραφήσεις. Ωστόσο, αυτές ήταν πρακτικές του παρελθόντος που με τη λίψη αυστηρότερων μέτρων δεν προύνται πλέον.

Η αυτορρύθμιση

«Σε όλα τα επαγγέλματα υπάρχουν οι καλοί και οι κακοί», λέει στην «Κ» ιατρικός επισκέπτης, τονίζοντας ότι τα φαινόμενα διαφθοράς δεν χαρακτηρίζουν το σύνολο του κλάδου αλλά μεμονωμένες περιπτώσεις. Εξηγεί ότι τα τελευταία χρόνια δημιουργήθηκαν τμήματα εσωτερικού ελέγχου σε εταιρείες που δεν θέλουν να διακινδυνεύσουν το κύρος τους και ότι τέθηκαν αυστηροί κανόνες στη διεξαγωγή συνεδρίων (κάρτες ελέγχου για την πιστοποίηση παρακολούθησης, ταξίδια σε μη τουριστικά μέρη) ώστε να διασφαλιστεί ο επιστημονικός τους ρόλος. Αντίστοιχο τμήμα ελέγχου (Business Practices Office) έχει και η πολυεθνική Novartis. Σύμφωνα με τα στοιχεία του, την τριετία 2014-2016 συνολικά 1.598 υπάλληλοι της αποέμφερναν διεθνώς (απολύθηκαν ή παραιτήθηκαν) για λόγους ανάρμοστης συμπεριφοράς. Το 2016, οι καταγγελίες που εξέτασε το ειδικό τμήμα της εταιρείας αφορούσαν κατά 46% υπόθεσεις απάτης και κατά 32% επαγγελματικές πρακτικές. Η «Κ» επικοινώνησε με τα κεντρικά γραφεία στην Ελβετία για να διευκρινίσει εάν περιλαμβάνονται Ελληνες στους υπαλλήλους που αποέμφερναν. Η απάντηση ήταν ότι δεν δίνονται στοιχεία ανά χώρα.

Οι διαρροές υπονομεύουν την έρευνα

Η επικεφαλής της Novartis Hellas, Σουζάνε Κόκουτ, μιλάει στην «Κ» για την πολύκροτη υπόθεση και την επόμενη μέρα

Συνέντευξη στον ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟ

Οι διαρροές της δικογραφίας «υπονομεύουν την έρευνα» για το σκάνδαλο της Novartis, σύμφωνα με την επικεφαλής της στην Ελλάδα. Σε αποκλειστική συνέντευξη με την «Κ», στα γραφεία της εταιρείας στη Μεταμόρφωση, η Σουζάνε Κόκουτ εμφανίζεται ιδιαίτερα προβληματισμένη σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο έχει διαρρέεσι τη δικογραφία. Οπως αναφέρει το εξαιρετικά έμπειρο στέλεχος της Novartis, δύο χρόνια μετά την ίδρυσή της το 1996, είδαν το φας της δημοσιότητας αποσπάσματα «που θεωρούμε ότι δεν είναι τελική μορφή της δικογραφίας», στα οποία «περιλαμβάνονται ονόματα ανθρώπων που δεν είχαν καμία ευκαιρία να ενημερωθούν για τους ισχυρισμούς που τους εμπλέκουν και να δώσουν τη δική τους οπιτική».

Σε ερώτηση αν αναφέρεται στον Κωνσταντίνο Φρουζή, τον πρών αντιπρόεδρο της ελληνικής θυγατρικής που διώκεται για διωροδοκία, διευκρινίζει ότι μιλάει κυρίως για τους «σπειρινούς μας συνεργάτες», οι οποίοι «είναι περιήφανοι που εργάζονται στη Novartis και πρέπει να τους προστατεύειν την εταιρεία». Σχολίζει μάλιστα τα έγγραφα του FBI που διέρρευσαν, λέγοντας ότι «πολλά από αυτά που αναφέρουν δεν ισχύουν – υπάρχουν συμβαρά λάθη. Πρόκειται μάλιστα για πληροφοριούχοτες που είχαν ενδεχομένως μια μερική εικόνα, αλλά δεν δίεραν τα πάντα. Και θεωρούμε ότι διότι πρόκειται για πολύ προκαταρκτικά έγγραφα, που καταγράφουν απλά τους ισχυρισμούς των πληροφοριούχων, χωρίς να έχει εξεταστεί ακόμα η εγκυρότητά τους».

«Θα με εξεπληττε...»

Γιατί αποκόρωνε ο κ. Φρουζής από την εταιρεία; Τον ποτεύει διάταξης ότι δεν διωροδοκείς κανέναν; «Κατ' αρχάς, δεν γνωρίζω τον κ. Φρουζή – ανέλαβα τον περασμένο Μάιο, αρκετά μετά την αποχώρησή του. Δεύτερον, αν έχουν συμβεί αυτά που περιγράφονται στη δικογραφία, αντικείνεται πλήρως στον κώδικα συμπεριφοράς της εταιρείας. Τρίτον, πρακτικά, δεν ξέρω πού θα μπορούσε να βρει τα μετρητά από την εταιρεία για να κάνει αυτά που του καταλογίζουν. Θα με εξεπληττε, συνεπώς, αν έχουν όντως γίνει αυτά»,

Δεν γνωρίζω τον κ. Φρουζή. Δεν ξέρω πού θα μπορούσε να βρει τα μετρητά από την εταιρεία για να κάνει όσα του καταλογίζουν.

Καταργήσαμε τη χρηματοδότηση συμμετοχής γιατρών σε συνέδρια στο εξωτερικό – δεν είμαστε ταξιδιωτικό γραφείο άλλωστε!

λέει ο κ. Κόκουτ, αναφερόμενη στις μαρτυρίες για βαλίτσες και φακέλους με καρτονούσιμα προς υψηλά πολιτικά πρόσωπα. Σημειώνει ότι στην μακρόχρονη θητεία της στην εταιρεία, δεν θυμάται κάποια περίπτωση πολιτικού που να κρηματίστηκε με αυτόν τον τρόπο. Επισημαίνει επίσης ότι η επιδραση των ελληνικών τιμών στη διεθνή τιμολόγηση των προϊόντων της Novartis είναι «πολύ μικρή» λόγω του μικρού μεγέθους της ελληνικής αγοράς.

Σχετικά με την εσωτερική έρευνα της εταιρείας για τις πρακτικές στην Ελλάδα, ο κ. Κόκουτ αναφέρει ότι έκινησε στα τέλη του 2016, με αφορμή τα δημοσιεύματα στον ελληνικό Τύπο. «Απασχολεί αυτή τη στηγμή αριθμό δικηγόρων και άλλων ειδικών, στην Ελλάδα, στις ΗΠΑ και στη Βασιλεία (σ.ο. έδρα της μητρικής εταιρείας). Επειδή αφορά περισσότερο από μία δεκαετία, και επειδή εξετάζονται οι

«Δεν μπορώ να πιστέψω ότι υπήρχαν πληρωμές απευθείας σε πολιτικούς», λέει η επικεφαλής της Novartis στην Ελλάδα, Σουζάνε Κόκουτ.

«Στο εξής θα είμαστε λιγότερο αμυντικοί»

Πόσο ανησυχεί ότι το όνομα της εταιρείας – με τους 500 εργαζόμενους και τύχοι εργασιών 329 εκατ. ευρώ στην χώρα (2016) – θα καταπίσει συνώνυμο τη διαφθοράς στην Ελλάδα; Πώς σκοπεύει να αντιμετωπίσει το πρόβλημα; Η κ. Κόκουτ παραδέχεται ότι η υπόθεση «πολιτικοποίησε», γεγονός που καθιστά πιο δύσκολη τη διαχείρισή της. Οι διαρροές, ωστόσο, είχαν ως αποτέλεσμα «να αλλάξουμε στρατηγική – θα είμαστε λιγότερο αμυντικού από εδώ και πέρα». Πέραν αυτού, θα συνεχίσουμε να δραστηριοποιούμεστε στην ελληνική αγορά και να εξυπηρετούμε τους ασθενείς στην Ελλάδα όπως πριν – δεν θίγεται θέμα συρρίκνωσης της παρουσίας μας. Θα επιμένουμε στις δραστηριότητες Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης που έχουμε δρομολογήσει και θα επικερίωσουμε να ουμβάλλουμε στη δημιουργία ενός βιώσιμου συστήματος υγείας στη χώρα».

συναλλαγές μία προς μία και εις βάθος, δεν μπορώ να σας πω πότε θα ολοκληρωθεί». Παρότι διστάζει να σχολίασει το περιεχόμενο της έρευνας, αναφέρει την εκτίμηση της στην έρευνα, αναφέρει την επικεφαλής που δεν περιλαμβάνει ευρήματα για παράνομες πληρωμές – «Θα είχαμε αντιδράσει άμεσα», λέει. Επαναλαμβάνει δε, για το ποι καυτό ζήτημα: «Δεν μπορώ να πιστέψω ότι υπήρχαν πληρωμές απευ-

θείας σε πολιτικούς». Προσθέτει, τέλος, ότι η εσωτερική έρευνα πάει πέρα από το 2015, έως και το περασμένο έτος, και ότι, αντίστοιχα, «έχει ζητήσει στοιχεία ώς τα μέσα του 2017» και η π.κ. Μαρία Παπαστύρου, η γενική επιθεωράτρια Δημόσιας Διοίκησης.

Γιατί όμως έχει βρεθεί η εταιρεία επανειλημμένως στο στόχαστρο της Δικαιοσύνης για τις ίδιες πα-

ράνωμες πρακτικές – ιδιαίτερα στις ΗΠΑ; Μάπως πάταν κεντρική γραμμή το επιθετικό μάρκετινγκ, καθώς τα κέρδη που απέφερε πάταν αρκετά για να υπερκαλύπτουν το κόστος ακόμα και μεγάλων προστίμων; «Όχι. Αν πάταν έτσι, δεν θα δούλευα για αυτήν την εταιρεία. Γιατί πρέπει να μπορώ να κοιτάζω τον εαυτό μου στον καθρέφτη».

Η κ. Κόκουτ δηλώνει ότι η εταιρεία προσπαθεί να μαθαίνει από τα λάθη της, χρησιμοποιώντας υπόθεσης όπου στελέχη της φέρονται ότι έδρασαν παράνομα, όπως στη Ν. Κορέα, ως ύλη για ενδοεπικερπτική κατάρτιση σε θέματα δεσμοτολόγια. «Κατά την τελευταία δεκαετία έχουμε κατέστη στην επιτελεία της έρευνας από πλήθη στοιχείων αλλάζοντας στην επικεφαλής της πολιτικής μας προσπάθειας», σημειώνει η Γερμανίδη επικεφαλής της ελληνικής θυγατρικής της Novartis. «Ισως δεν είναι σωστό να κρίνουμε τι συνέβαινε πριν από 20 ή και 10 χρόνια με τον μεγαλύτερο παραλόγο της».

Ο σκοπός της Novartis πλέον στην Ελλάδα και διεθνώς, σύμφωνα με την 58χρονη επικεφαλής της ελληνικής θυγατρικής, είναι η επιχειρηματική της πρακτική να πιγαίνει πέρα από τη συμμόρφωση με την εθνική νομοθεσία, ώστε να μπορέσει να καρπάξει στη δραστηριότητά της. Οπως λέει στην «Κ», ξεκίνησε προ τριετίας μία εσωτερική συζήτηση στη μητρική εταιρεία για τη πώς μπορεί να εφαρμοστεί αυτήν τη στρατηγική.

«Υπάρχει ο κώδικας της EFPIA (σ.ο. της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Φαρμακοβιομηχανιών και Φαρμακευτικών Ενώσεων), που είναι ενιστεμένη αυτήν την περιόδοτέρης από την ποτική νομοθεσία, και πάρχει και το σύστημα αξιών της ίδιας της εταιρείας», εξηγεί.

«Καταλήξαμε σε μία σειρά νέων πολιτικών: για παραδείγμα, καταργήθηκε η πρακτική του να καλούμε γιατρούς σε εστιατόρια για να συζητήσουμε για τα προϊόντα μας. Επίσης, καταργήθηκε η πρακτική δημόσιας συμμετοχής γιατρών σε συνέδρια στο εξωτερικό – δεν είμαστε ταξιδιωτικό γραφείο άλλωστε! Παρέχουμε όμως στην διανοτήτη της ζωντανής διαδικτυακής παρακολούθησης. Και νομίζω ότι και για τους γιατρούς, η διαφάνεια θα έπρεπε να είναι ευπρόσδεκτη – επιπλέον που ασθενείς να είναι κατάλληλα πληροφορημένοι».

δώρω. Όλες αυτές οι αλλαγές, σημειώνει, εφαρμόστηκαν παγκοσμίως κατά τη διετία 2016-17.

Η διεθνής αναθεώρηση των πρακτικών της εταιρείας, συχριζεται π. κ. Κόκουτ, δημιουργεί δύσκολα σε ένα νοοτοκομείο, όπου υπάρχουν τρομερές ελλείψεις λόγω λιτότητας. Πλέον, αν γνωρίζουμε ότι ο γιατρός που το ζητάει συνταγογραφεί τα προϊόντα μας, δεν το παρέχουμε. Γενικότερα, τέτοιου είδους αιτήση για παροχές εξετάζονται πλέον, τα τελευταία δύο ή τρία χρόνια, πολύ πιο αυστηρά, και χωρίς τη συμμετοχή του εμπορικού τμήματος.

«Εχουν γίνει και λάθον»

Πότο δύσκολο είναι να αλλάξει η κουλτούρα της εταιρείας, ώστε να διαφοροποιηθεί από τις πιο επιθετικές πρακτικές προσδόκησης του παρελθόντος; «Είναι ένα ταξίδι», απαντά, στο οποίο «έχουν γίνει και λάθη, και πάρχει μία προσκόλληση στην επιθετική νομοθεσία, ώστε να διαφοροποιηθεί από τα κάποιους. Άλλα υπάρχει και το σύστημα που παρελθόντος από την προστέπερα είναι καλύτερο».

Στεκόμαστε περισσότερο στο ζήτημα της διαφάνειας. Στην Ελλάδα στήμ

